

Cirurgia d'Urgència per Aparells

Codi: 103599

Crèdits: 3

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OT	6	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Ferran Caballero Mestres

Correu electrònic: Ferran.Caballero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Tindre aprovades les assignatures de Bases de la Cirurgia, MiC 1, MiC2, MiC3, MiC4.

Objectius

La docència de la patologia quirúrgica urgent per aparells, en els estudis de medicina i cirurgia, es pot definir com el conjunt d'activitats destinades a proporcionar al alumne un nivell de competència en aquesta àrea. Aquesta competència ha de ser adequada per el metge recent llicenciat, així com una base sòlida per posteriorment adquirir en el futur les competències pròpies d'una especialitat quirúrgica.

És important al hora d'entendre aquesta assignatura optativa, que té un sentit transversal amb altres àrees mèdiques de la patologia urgent. Per aquest motiu, és molt important l'orientació del pla docent. La visió sindròmica d'aquesta patologia serà fonamental en base a orientar el diagnòstic i les estratègies terapèutiques davant la majoria de les situacions clíniques.

Per tant els objectius de formació són que l'alumne haurà d'adquirir i reforçar els coneixements teòrics i les habilitats necessàries per identificar els principals problemes produïts per les situacions urgents quirúrgiques en els diferents aparells del cos humà. També haurà d'adquirir l'expertesa en l'anàlisi de les fons bibliogràfiques relacionades amb cada un dels temes, desenvolupar l'esforç de l'autoaprenentatge personal i les actituds adequades en la seva relació amb els pacients i així amb la resta de treballadors de la sanitat, especialment en les àrees d'urgències.

Competències

- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn els fonaments d'acció, indicacions, eficàcia i relació benefici-risc de les intervencions terapèutiques, basant-se en l'evidència científica disponible.
- Demostrar que comprèn la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de les malalties.
- Demostrar que comprèn les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà.

- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip.
- Elaborar una orientació diagnòstica i establir una estratègia d'actuació raonada, valorant els resultats de l'anamnesi i l'exploració física, així com els resultats posteriors de les exploracions complementàries indicades.
- Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent sobre els problemes que afligeixen al malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació.
- Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament sustentant les decisions amb la millor evidència possible i un enfocament multidisciplinari basat en les necessitats del pacient i que impliqui tots els membres de l'equip de salut, així com l'entorn familiar i social.
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com dels malalts en fase terminal.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la posterior anàlisi, preservant la confidencialitat de les dades.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant, estructurada i centrada en el pacient, tenint en compte tots els grups d'edat, sexe, els factors culturals, socials i ètnics.
- Plantejar i proposar les mesures preventives adequades a cada situació clínica.
- Realitzar un examen físic general i per sistemes, apropiat a l'edat del pacient i al sexe, de manera completa i sistemàtica i una valoració mental.
- Reconèixer el rol de la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica.
- Reconèixer el seu paper en equips multiprofessionals, assumint el lideratge quan sigui apropiat, tant per al subministrament de cures de la salut, com en les intervencions per a la promoció de la salut.
- Reconèixer i actuar en les situacions que posen la vida en perill immediat i aquelles altres que requereixen atenció immediata.
- Redactar històries clíniques, informes mèdics i altres registres mèdics de forma entenedora a tercers.
- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Aprofundir en el coneixement dels factors de risc de morbiditat operatòria.
2. Argumentar la presa de decisions amb les millors evidències científiques.
3. Calcular els índexs de risc quirúrgic, generals i per aparells, i adequar-hi les indicacions.
4. Categoritzar les situacions d'emergència d'acord amb els índexs de gravetat disponibles.
5. Construir algorismes diagnòstics i terapèutics d'acord amb la millor evidència científica, tenint en compte els mitjans disponibles.
6. Criticar articles científics originals o de revisió.
7. Descriure els mecanismes d'acció dels agents físics i químics sobre l'organisme.
8. Distingir les bases de les diferents especialitats quirúrgiques per integrar i liderar el tractament en pacients aguts i crònics, amb pluripatologia.
9. Efectuar un anàlisi crític dels objectius que es pretenen aconseguir amb la intervenció quirúrgica contrastant-ho amb els efectes adversos que pugui comportar.
10. Elegir, d'acord amb la informació disponible i les preferències del pacient, una opció terapèutica.
11. Emprar les escales que valoren l'estat general (físic i mental) del pacient.
12. Enfocar l'examen físic no solament des del punt de vista diagnòstic, sinó també terapèutic, amb èmfasi especial en els procediments quirúrgics.
13. Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
14. Enumerar els signes d'alarma pels quals el pacient requereix atenció immediata.
15. Estimar els riscos i beneficis de les diverses opcions terapèutiques.
16. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.

17. Identificar les bases legals per a la creació, el manteniment i l'explotació de les bases de dades que continguin informació mèdica.
18. Identificar les bases ètiques per les quals es prenen decisions en l'àmbit quirúrgic.
19. Identificar les situacions d'emergència i establir-hi un ordre de prioritats.
20. Identificar totes les mesures de profilaxi per reduir al mínim els índexs de morbimortalitat.
21. Integrar tota la informació preoperatòria per a la presa de decisions.
22. Justificar la presa de decisions a partir de la informació obtinguda.
23. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
24. Obtenir les dades més rellevants tant pel que fa a la malaltia per la qual s'intervé, així com les que puguin marcar la morbimortalitat.
25. Oferir informació de les opcions terapèutiques de manera clara i entenedora al pacient i la seva família.
26. Participar a tot el procés assistencial dels pacients, des del procés diagnòstic fins al seguiment ambulatori.
27. Realitzar automàticament la valoració inicial i reconèixer les actuacions que requereixen atenció immediata.
28. Reconèixer la fase terminal d'un pacient i evitar l'aferrissament terapèutic.
29. Recopilar la informació i seleccionar els fets més rellevants que presenta el pacient, tant en situacions electives de consulta especialitzada com d'urgències.
30. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
31. Transmetre la informació de manera clara, precisa, sense elements que portin a la confusió o mala interpretació.
32. Transmetre la informació del procediment quirúrgic que es practicarà i plasmar-lo en un consentiment informat escrit.
33. Utilitzar les fonts bibliogràfiques específiques que permeten desenvolupar i ampliar els coneixements adquirits.
34. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.
35. Valorar la necessitat de la investigació per al progrés de la medicina.

Continguts

Teoria

Tema 1 Urgències Vasculars

Tema 2 Urgències Neuroquirúrgiques

Tema 3 Urgències Oftalmològiques

Tema 4 Urgències Otorrinolaringològiques

Tema 5 Urgències Digestives I (Esofagogastriques)

Tema 6 Urgències Digestives II (Intestinals i proctològiques)

Tema 7 Urgències Digestives (Biliars i pancreàtiques)

Tema 8 Urgències Urològiques.

Tema 9 Urgències Ginecològiques)

Tema 10 Implicacions mèdico-legals a les Urgències quirúrgiques per Aparells.

Seminaris de casos clínics

SCC 1 Vasculars / Neuroquirúrgics

SCC 2 Urològics / Ginecològics

SCC 3 OTR / Oftalmològics

SCC 4 Digestiu I

SCC 5 Digestiu II

Metodologia

Aquesta Guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDH), que ho explicaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través dels professors responsables de l'assignatura a les UDH.

Pel present curs, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH són:

Departament(s) responsable(s): Dpt. Cirurgia

Responsable de Facultat: Ferran Caballero (fcaballerom@santpau.cat)

Responsables UDH

Responsables UDHSP	Responsables UDHVH	Responsables UDGTiP	Responsables I
Ferran Caballero José Antonio Gonzalez Lopez	Enric Trilla Herrera		Salvador Na

Metodologia docent general:

TIPOLOGIES DOCENTS DIRIGIDES: (~20% Teoria, practiques d'aula, seminaris de casos clínics, seminaris especialitzats i pràctiques clíniques assistencials)

Teoria (tipologia TE). Mida de grup: grup de matrícula. Sessions programades 10 (1h per sessió).

Seminaris (tipologia SEM). La mida estàndard és de 20 i els desdoblaments s'estableixen a partir de 25 estudiants per grup. Sessions programades: 5 sessions de 1 hora.

TIPOLOGIES DOCENTS SUPERVISADES (~20-25%. Pràcticum assistencial sense directrius, pràctiques supervisades, classes virtuals)

CLASSES VIRTUALS (TIPOLOGIA VIRT).

Docència impartida sense presència a l'aula sota la supervisió permanent i personalitzada de l'estudiant i utilitzant de manera intensiva les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC).

TUTORIES

Les tutories no computaran com. a hores presencials, però poden ser programades i realitzar-se individualment o en grup, al despatx dels professors, en espais docents o utilitzant les TIC, i l'alumne ha de ser informat dels horaris d'atenció del professorat. Es computaran dins de les activitats supervisades: 1 tutoria per alumne.

TREBALL AUTÒNOM (50-55% total 37,5-41,25hores).

Lectura comprensiva de textos i articles, estudi i realització d'esquemes, resum i assimilació conceptual dels continguts. Preparació de les presentacions i lliuraments.

AVALUACIÓ (5% total 3,75hores):

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
SEMINARIS DE CASOS CLÍNICS (SCC)	5	0,2	9, 13, 14, 16, 19, 22, 30
TEORIA (TE)	10	0,4	2, 3, 4, 8, 11, 12, 15, 20, 27
Tipus: Supervisades			
CLASSES VIRTUALS (VIRT)	18	0,72	1, 7, 16, 20, 30
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	38,25	1,53	5, 11, 12, 16, 30, 31, 33

Avaluació

L'avaluació es farà de forma continua a lo llarg de la duració de l'assignatura, mitjançant el plantejament de preguntes i supòsits en cadascuna de les sessions per part del professorat, de forma que el estudiant mostri que ha assolit els resultats d'aprenentatge associats a l'assignatura tant en coneixements teòrics com a pràctics, com en el desenvolupament de l'historial clínic, diagnòstic, estratègies terapèutiques en base a la millor informació científica.

Tanmateix la capacitat de relació multidisciplinar mèdica, amb l'entorn del pacient, així com una bona capacitat de transmetre aquesta informació de forma oral i escrita es valorarà amb un treball i presentació del mateix al final de la assignatura.

Els estudiants que no realitzin les proves d'avaluació tant teòrica com pràctica seran considerats com No avaluats exhaurint els drets a la matrícula de l'assignatura.

Es programarà una prova de recuperació pels alumnes que no superin els continguts de l'assignatura amb un format a determinar.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència a classe i seminaris	40%	0	0	2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 35

Proves objectives de resposta múltiple sobre el contingut dels casos clínics (40%). (Al final de cadascuna de les sessions de resolució de casos).	40%	2	0,08	1, 4, 9, 12, 14, 15, 19, 22, 25, 27, 28, 31, 32
Registres narratius	20%	1,75	0,07	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35

Bibliografia

- Schwartz's Principles of Surgery . FC. Brunicardi. 10 Ed. McGrawHill Medical
- ACS Surgery. Principles and practice . Ed BC. Decker , INC (english ed. 2007) or Continuing Medical Communication SL (Ed espanyola 2010).
- Protocols i guies terapèutiques d'urgències en general i en particular per aparells.
- Sabiston. Tratado de cirugía. Fundamentos biológicos de la práctica quirúrgica moderna. Ed. Elsevier 2009.